

Praksisnotat

Hurtige afgørelser/opmandsafgørelser ved Voldgiftsnævnet

1. Indledning

Den 1. januar 2019 trådte det nye AB-system (bet. 1570/2018) i kraft og dermed også muligheden for at få afgjort en tvist her og nu med afsæt i reglerne om hurtig afgørelse (opmandssag). Formålet hermed er at give parterne mulighed for en hurtigere og billigere tvisteløsning ved Voldgiftsnævnet, så parterne kan komme videre i byggeprocessen i stedet for at afvente en ofte længerevarende og dyr voldgiftssag.

Reglerne om hurtig afgørelse findes i AB 18 § 68, og der er tilsvarende regler i ABT 18 § 66 og ABR 18 § 62. I det følgende henvises kun til AB 18. Voldgiftsnævnet har desuden fastsat ”Regler for hurtig afgørelse 2018” (Procesreglerne).

2. Hurtig afgørelse i hovedtræk

En hurtig afgørelse kan forventes at foreligge senest to måneder efter sagens anlæg, hvis processen følges som forudsat. Processen med en hurtig afgørelse kan først iværksættes, når forhandlingsproceduren om tvisten er gennemført, jf. AB 18 § 64. Der må ikke versere en voldgiftssag eller en sag om beslutning om stillet sikkerhed om samme tvist mellem parterne. Tilsvarende gælder for mediation og mægling, men hvis en opmandssag anlægges senest 10 arbejdsdage efter en anmodning om mediation eller mægling, gennemføres opmandssagen i stedet.

Voldgiftsnævnet udpeger efter høring én eller flere opmænd, der som udgangspunkt har fagteknisk baggrund, men parterne kan anmode om en anden profil. Hvis sagen tilsiger det, kan der udmeldes en juridisk opmand. Der kan også udpeges både en juridisk og en faglig opmand.

Fristerne for parternes indlæg og opmandens afgørelse er forholdsvis korte og udsættes alene undtagelsesvist. Der kan ikke gennemføres mundtlig forhandling eller syn og skøn i forbindelse med en sag om hurtig afgørelse. Opmanden træffer afgørelse på skriftligt grundlag, evt. efter en forudgående besigtigelse.

En hurtig afgørelse har, som en voldgiftskendelse, bindende virkning for sagens parter. Den hurtige afgørelse kan dog inden 8 uger indbringes for voldgift, og en voldgiftsret vil da træffe endelig afgørelse om tvisten. Hvis den hurtige afgørelse ikke indbringes, anses den herefter for endelig.

3. Statistik

Der er indtil nu anlagt i alt 19 sager. 8 er afsluttet ved en hurtig afgørelse, 1 er forliget, 6 er afvist, 2 er overgået til anden procesform, og 2 er tilbagekaldt.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for de sager, der er afsluttet ved en hurtig afgørelse, var 30-35 arbejdsdage efter, at sagerne var anlagt/admitteret, dvs. omkring 6-7 uger. En enkelt sag indgår ikke heri pga. af et usædvanligt hændelsesforløb.

4. Praksis om hurtige afgørelser

Der er undervejs truffet en række processuelle afgørelser, hvoraf kan nævnes bl.a.:

Vedtagelse af AB-18

Ikke tilstrækkelige holdepunkter for at fastslå, at der var aftalt AB-18. En entreprenør anlagde sag mod en bygherre om betalingskrav og henviste i den forbindelse til parternes eneste skriftlige grundlag, som bestod af en tilbudsliste, som henviste til en arkitektbeskrivelse, som henviste til AB 18. Bygherren påstod afvisning. Voldgiftsnævnet fandt, at det springende punkt var, om tilbudslistens tekst om udførelse i henhold til arkitektbeskrivelsen skulle opfattes som en aftale om, at arkitektbeskrivelsen skulle være gældende i sin helhed, eller som en aftale om, at arbejdet skulle udføres som beskrevet i arkitektbeskrivelsen, uden at dennes øvrige vilkår var vedtaget. Voldgiftsnævnet kom frem til, at der ikke på det foreliggende grundlag, hvor der ikke havde fundet bevisførelse sted, var tilstrækkelige holdepunkter for at fastslå, at tilbudslisten omfattede mere end en aftale om arbejdsbeskrivelsen - nemlig også en aftale om at anvende AB 18, og sagen blev afvist, jf. AB 18 § 1, stk. 1, og Procesreglerne § 13, stk. 1, jf. § 1, stk. 1. *Afgørelse af 20. marts 2020 i O-10.*

Aftalt forhandlingsprocedure

Forudgående forhandling – også betingelse for selvstændigt modkrav. En totalentreprenør anlagde sag mod en bygherre om betalingskrav. Bygherren påstod frifindelse og nedlagde selvstændig påstand om tilbagebetaling af for meget betalt entreprisum. Totalentreprenøren påstod afvisning. Voldgiftsnævnet fandt, at det ikke var dokumenteret, at bygherrens krav havde været forsøgt afklaret og forliget ved forhandling, og det selvstændige krav blev afvist, jf. AB 18 § 64, stk. 4, jf. § 64, stk. 1 og 2, og Procesreglerne § 13, stk. 1, jf. § 3, stk. 1. *Afgørelse af 28. maj 2019 i O-12.*

Tvistekategorier efter AB

Dækningsbidrag omfattet og vurdering af egnethed til hurtig afgørelse. En totalentreprenør anlagde sag mod en bygherre om mistet dækningsbidrag. Bygherren påstod sagen afvist. Efter anmodning fra parterne udpegede Voldgiftsnævnet en juridisk dommer til at træffe afgørelse om spørgsmålet. Den juridiske dommer fandt, at tvisten retteligt angik et spørgsmål om opgørelse efter ABT § 24, stk. 3, i tilfælde af formindsket ydelse. Bestemmelsen indebærer, at totalentreprenøren skal have hele det aftalte vederlag, men dog fralægge sig de besparelser han har eller burde have haft ved ikke at udføre arbejdet. Dette har til følge, at totalentreprenøren får betalt sit dækningsbidrag samt de omkostninger, han har afholdt inden ændringen, og dem, der yderligere påløber, fordi de ikke kan standses. I tilfælde, hvor ydelsen er særskilt prissat i

entrepriseraftalen, bliver der ikke afgørende forskel på, om der vælges den ene eller den anden metode for opgørelsen – de grundlæggende kriterier og bevisbyrden er den samme. Den juridiske dommer fandt derfor, at det forhold, at totalentreprenøren i sin redegørelse for kravet havde taget udgangspunkt i dækningsbidrag og afholdte omkostninger, ikke bragte tvisten uden for § 24, stk. 3, hvorfor tvisten var omfattet af ABT 18 § 66, stk. 1, litra c om totalentreprenørens ret til ekstra betaling for ændringer og bygherrens ret til godskrivning for besparelse ved ændringer, og sagen kunne behandles, jf. Procesreglerne § 13, stk. 1, jf. § 2, stk. 2. Herudover havde bygherren gjort gældende, at totalentreprenøren skulle henvises til at anlægge voldgiftssag efter ABT 18 § 67, fordi sagen efter bygherrens opfattelse ikke var egnet til hurtig afgørelse, hvilket spørgsmål den juridiske dommer fandt henhørte under opmandens kompetence, jf. ABT 18 § 66, stk. 8, og Procesreglerne § 12, stk. 1. *Afgørelse af 27. maj 2020 i O-14 og O-18.*

Erstatning ikke omfattet. En totalentreprenør anlagde sag mod en bygherre om betaling for omkostninger til forlænget drift af byggeplads. Bygherren påstod sagen afvist. Efter anmodning fra parterne udpegede Voldgiftsnævnet en juridisk dommer til at træffe afgørelse om spørgsmålet. Den juridiske dommer fandt, at tvisten retteligt angik spørgsmålet om totalentreprenørens krav på erstatning efter ABT 18 § 41, stk. 1, og 2. Der var tvist ikke kun om årsagen til forsinkelse, men også om grundlaget for og udmålingen af erstatning. Herefter fandtes tvisten ikke omfattet af ABT 18 § 66, stk. 1, litra b om bygherrens ret til at forlange ændringer og totalentreprenørens ret til at udføre sådanne ændringer, eller litra c om totalentreprenørens ret til ekstra betaling for ændringer og bygherrens ret til godskrivning for besparelse ved ændringer, eller litra e om totalentreprenørens og bygherrens ret til tidsfristforlængelse, eller af nogen anden af de kategorier, der nævnes i § 66, stk. 1, og sagen blev afvist, jf. ABT 18 § 66, stk. 1, og Procesreglerne § 13, stk. 1, jf. § 2, stk. 2. *Afgørelse af 27. maj 2020 i O-15, O-19 og O-20.*

Erstatning ikke omfattet. En totalentreprenør anlagde sag mod en bygherre om mistet dækningsbidrag. Bygherren påstod sagen afvist. Efter anmodning fra parterne udpegede Voldgiftsnævnet en juridisk dommer til at træffe afgørelse. Den juridiske dommer fandt, at tvisten retteligt angik spørgsmålet om erstatning i et tilfælde, hvor gennemførelse af en totalentreprise hindres af en servitut. Der var tvist om, hvorvidt bygherren var ansvarlig for hindringen, jf. ABT 18 § 4, stk. 2, om entreprisen var endeligt stoppet eller blot forsinket, og om entreprenørens krav på erstatning for forsinkelse eller afbestilling, jf. § 41, § 26, stk. 4, og almindelige obligationsretlige regler. Herefter fandtes tvisten ikke omfattet af nogen af de kategorier, der nævnes i § 66, stk. 1, og sagen blev afvist, jf. ABT 18 § 66, stk. 1, og Procesreglerne § 13, stk. 1, jf. § 2, stk. 2. *Afgørelse af 27. maj 2020 i O-16 og O-17.*

Afhjælpnings-/erstatningspligt ikke omfattet. En bygherre anlagde sag mod en entreprenør om anerkendelse af afhjælpnings-/erstatningspligt. Entreprenøren påstod afvisning. Voldgiftsnævnet fandt, at tvisten ikke henhørte under nogen af de kategorier af tvister, der kan prøves ved en hurtig afgørelse, og sagen blev afvist, jf. AB 18 § 68, stk. 1, og Procesreglerne § 13, stk. 1, jf. § 2, stk. 2. *Afgørelse af 28. oktober 2019 i O-4.*

Efterfølgende kumulation med anden tvist om sikkerhedsstillelse ikke omfattet. En entreprenør anlagde sag mod en bygherre om betalingskrav. I betalingskravet var fratrukket et modkrav fra bygherren vedr. sikkerhedsstillelse. I replikken forhøjede entreprenøren sit betalingskrav under henvisning til, at en del af det i anmodningen anerkendte modkrav vedr. sikkerhedsstillelse skulle nedskrives. Heroverfor anførte bygherren i duplikken, at modkravet, herunder vedrørende

sikkerhedsstillelsen, var berettiget. Den juridiske opmand fandt i samråd med Voldgiftsnævnet, at den foreliggende tvist om sikkerhedsstillelse ikke henhørte under nogen af de kategorier af tvister, der kan prøves ved en hurtig afgørelse, og tvistepunktet blev afvist, jf. AB 18 § 68, stk. 1, og Procesreglerne §13, stk. 1, jf. § 2, stk. 2. Dertil kom, at den hurtige afgørelse er begrænset til den tvist, der fremgår af anmodningen om hurtig afgørelse. Da tvisten om sikkerhedsstillelsen ikke fremgik af anmodningen om hurtig afgørelse, kunne den heller ikke af den grund indgå i nærværende sag, jf. AB 18 § 68, stk. 4, analogt, og Procesreglernes § 9, stk. 1, analogt. *Afgørelse af 20. juli i O-22.*

Erstatning/godtgørelse for forsinkelse ikke omfattet. En entreprenør anlagde sag mod en bygherre om betalingskrav. Bygherren påstod afvisning for så vidt angår en del af kravet, som vedrørte dækning af udgifter til mandskab som følge af anden entreprenørs forsinkelse. Den juridiske opmand fandt i samråd med Voldgiftsnævnet, at kravet retteligt vedrørte erstatning/godtgørelse for forsinkelse, som ikke henhører under nogen af de kategorier af tvister, der kan prøves ved en hurtig afgørelse, og tvistepunktet blev afvist, jf. AB 18 § 68, stk. 1, og Procesreglerne §13, stk. 1, jf. § 2, stk. 2. *Afgørelse af 20. juli i O-22.*

Rentetilskrivning vedr. en faktura, der ikke indgik i sagen, mv. ikke omfattet. En entreprenør anlagde sag mod en bygherre om betalingskrav. Bygherren påstod afvisning for så vidt angår en del af kravet, som dels vedrørte rentetilskrivning vedr. en faktura, der ikke indgik i sagen, dels et administrationsgebyr. Den juridiske opmand fandt i samråd med Voldgiftsnævnet, at sådanne krav ikke henhører under nogen af de kategorier af tvister, der kan prøves ved en hurtig afgørelse, og tvistepunktet blev afvist, jf. AB 18 § 68, stk. 1, og Procesreglerne §13, stk. 1, jf. § 2, stk. 2. *Afgørelse af 20. juli i O-22.*

Flere selvstændige tvister – krav om morarente ikke omfattet. En entreprenør anlagde sag efter AB 18 Forenklet § 54 mod en bygherre om adgang til at holde betalinger tilbage og krav om morarenter. Bygherren påstod frifindelse og afvisning for så vidt angår kravet om morarenter. Voldgiftsnævnet fandt, at en del af kravet om morarenter ikke var et accessorisk rentekrav, hvorfor den del af tvistepunktet blev afvist, jf. AB 18 Forenklet § 54, jf. AB 18 § 68, stk. 1, og Procesreglerne 13, stk. 1, jf. § 2, stk. 2. *Afgørelse af 14. august 2020 i O-26.*

Antal opmænd

Voldgiftsnævnet beslutter om en eller flere opmænd. En bygherre anlagde sag mod en entreprenør om anerkendelse af tilbagehold og anmodede om, at der blev udpeget en faglig opmand. Entreprenøren påstod frifindelse og anmodede om to faglige opmænd og en juridisk opmand. Voldgiftsnævnet fandt, at der henset til sagsgenstandens værdi (under 200.000 kr.) og tvistens art og karakter kun skulle udpeges én opmand (faglig), jf. AB 18 § 68, stk. 3, og Procesreglerne § 13, stk. 2, jf. § 8, stk. 1 og 2. *Afgørelse af 17. oktober 2019 i O-4.*

Samme tvist

Selvstændigt krav omfattet af samme tvist og indgik i sagen. En bygherre anlagde sag mod en entreprenør om anerkendelse af tilbagehold som følge af mangler og arbejdets stade. Entreprenøren påstod frifindelse og nedlagde en selvstændig påstand om betaling af en faktura, der ikke vedrørte samme forhold, som bygherrens krav angik. Bygherren påstod afvisning. Voldgiftsnævnet fandt, at entreprenørens krav var omfattet af den tvist, der fra bygherrens side

var anmodet om hurtig afgørelse af, og det selvstændige krav kunne behandles, jf. AB 18 § 68, stk. 4, og Procesreglerne § 13, stk. 1, jf. § 9, stk. 1. *Afgørelse af 28. oktober 2019 i O-4.*

Antal indlæg

Et 3. indlæg blev tilladt grundet nova. En bygherre anlagde sag mod en entreprenør om anerkendelse af afvisning af betalingskrav og anmodede efter entreprenørens afgivelse af duplik om afgivelse af et tredje indlæg. Entreprenøren protesterede herimod. Voldgiftsnævnet fandt, at entreprenøren i sin duplik havde inddraget nye oplysninger i sagen med dertilhørende bilag, som ikke fremgik af entreprenørens svarskrift, hvorfor bygherren ikke fandtes at have haft lejlighed til at forholde sig hertil i sin replik, og afgivelse af et tredje indlæg fra hver part blev tilladt, jf. AB 18 § 68, stk. 4, og Procesreglerne § 13, stk. 2, jf. § 9, stk. 6. *Afgørelse af 6. maj 2020 i O-11.*

Syn og skøn

Syn og skøn eller registreringsforretning tillades ikke. En bygherre anlagde sag mod en entreprenør om anerkendelse af tilbagehold og anmodede om, at opmanden registrerede mangler og arbejdets stade. Entreprenøren påstod frifindelse. Voldgiftsnævnet traf ex officio afgørelse om, at der ikke kunne gennemføres syn og skøn eller registreringsforretning som led i sagen, og anmodningen blev afvist, jf. AB 18 § 68, stk. 6, og Procesreglerne § 10, stk. 4. *Afgørelse af 17. oktober 2019 i O-4.*

Evt. spørgsmål kan rettes til Voldgiftsnævnets sekretariat. Kontaktperson er chefkonsulent Henrik Vind Hansen, HVI@voldgift.dk